XI. *De* Aquilis Romanis, *Excerpta ex Epiſtola* Guil. Muſgrave, *M. D. et utriuſq;* Societ. Reg. *Socij, ad Virum Clariſſ.* Gisb. Cuperum, *Conſulem* Daventrienſem.

DE *Romanorum Aquila* dubitas, utrum Auro Argentove incruſtata fuerit? [*veteres*, inquis, *eam Auream vel Argenteam faciunt totam.*] At, Amicorum optime, quis unquam veterum hoc affirmavit? Scio quidem (eruditiſſime *Cupere*) Te cum *Stewechio* et *Lipſio*, militiæ *Romanæ* ſcientiſſimis, ſtare. Scio *Dionem Cocceium* (1) Ἀετὸν χρυσοῦν, *Arrianum* (2) Ἀετοὶ ἐμμάλα χρυσᾶ de *Romanis Aquilis* adhibuiſſe. *Xenophon* etiam, de *Perſis* ſcribens, (nam a *Perſis* Aquilæ ſunt acceptæ) Ἀετὸν τινα Χρυσοῦν (3), et ἀετὸς Χρυσοῦς (4). Sed longe hæc a ſcopo.

Suggeſtum in Curia, (ſic a *Floro* (5) dicitur) ſive *Sellam* (ut *Suetonius* (6), & *Cicero* (7) eam appellant,) quam Senatus *Julio Cæſari* decrevit, totam ex Auro fieri, vix credibile eſt; verum potius (ut vult (8) *Buchnerus*) *auratam*, et *multo Auro obductam.* Si quis autem iſthanc opinionem pertinaciter defenſum iverit, *Plutarchum* (9) & *Dionem* (10) habebit adverſarios; a quibus hæc eadem Sella Δίφρος ἐπίχρυσος, i. e. Auro inductus, ſive obductus, in ſumma ſui parte inauratus, dicitur: Ut, a *Suetonio* (11) [*Sedes Aurea*] & plus ſemel a *Ciceron* (12), Elegantiarum

U

(1) Lib. XL. 2) Diſſertationibns *Epicteti.* (3) *Xenophon.* Anab. (4) Pædia *Cyri*, Lib. VIII. (5) Lib. II, Cap. XI. (6) De *Julio Cæſare*, Cap. XXVI. (7) Philippic, 11. 85. De Divinatione 1, 19. (8) Theſauro Eruditionis Scholaſticæ, voce *Aureus.* Ed. *Lipſienſi*, 1692. (9) In *Cæſare.* (10) Lib. XLIV. (11) Loco jam citato. (12) Locis jam citatis.

gantiarum patre, qua ſignificatione Sella hæc dicatur *Aurea*, facile ſit perceptu. Domum incendio abſumptam, reſtitutamq; *Nero* (ex auratis proculdubio Columnis, oſtiorum poſtibus, Feneſtris, et id genus alijs) *Auream* (13) nominavit, non ex Auro fabricavit.

Notum etiam eſt, a *Cicerone* (14) Aquilam militarem dici *Argenteam*; ſed id ſignificare [*totam eam ex Argento fieri*] non eſt probabile; cum in triumpho *Pompeii* magni, *Mithridatis* Currus [*Aureos, Argenteoſque fuiſſe*] tradit *Plinius* (15). Hoſcine vero totos fuiſſe *Aureos* opinabimur? minime gentium. Ipſa rei ratio contradicit. Quis enim neſcit, Tritum hæc Metalla non pati? Quis neſcit, Auri id pondus eſſe, ut Currus ex eo factus, quod trahi reſpuat, (niſi minutulus, ad Puerorum ludicra) omnino ſit inutilis? *In hujuſmodi dictis, non ſolum verborum ſono, et primo eorum ſenſui, ſed et ipſi naturæ rei conſulendum:* Quæ ſi, in veterum Auctorum interpretatione, diligenter obſervetur Regula, in ijs explicandis exponendiſque, uſus erit profecto non exigui.

Hoc quaſi filo ducti, Labyrinthum hunc ingrediamur; primoq; advertamus, *Aquilam* eſſe totius Legionis Inſigne, fulgens, haſtæ longæ extremitati affixum; ut ab Aquilifero erectum, et a militibus, (præcipue primæ Cohortis) ij vero in Legione, ut ex *Vegetio* (16) patet, Pedites mille centum quinque, Equites centum triginta duo (i. e. 1237) erant, aſpectum, uſui ſit tanto eorum numero, in ſervandis ordinibus, in cuſtodiendis intervallis, atq; adeo forma aciei retinenda. Alta ergo, et magna ſit *Aquila*, neceſſe eſt, ut propoſito reſpondeat: Primum ejus Altitudinem, et deinde Magnitudinem indagabimus.

In *Adlocutionibus*, quas Nummi *Romani* paſſim repræſentant, ij præcipue, quæ juſtæ longitudinis haſtam humi defixam habent, et *Aquilam* ad perpendiculum eleva-

(13) Sueton. in *Nerone*, Cap. XXXI. (14) Oration. in *Catalinam*, Cap IX. (15) Lib. XXXIII. Cap. XII. (16) Lib. II. Cap. vi.

elevatam; his, inquam, in Nummis, *Aquilæ* et Haſtæ, cui imponitur, ſimul ſumptarum altitudo, ad Aquiliferi altitudinem eſſe ſolet, ut 4 ad 3; ſive in ratione ſeſquitertia, præterpropter. Ut in Nummis *Caij Cæſaris*, (17) et *Galbæ*, (quos ex Ære majuſculos poſſideo, et jam nunc in manibus habeo) alijſq; licet obſervare, *Galbæ* (18), *Hadriani* (19), *Gordianiq;* (20); quorum figuræ, prelo impreſſæ, extant; et in Nummo *Othonis*, (quem etiam poſſideo) *Securitatem P. R.* exhibente. Dato jam Aquiliferum ſex pedes altum eſſe, (quæ utiq; ſtatura in iſtiuſmodi milite *commoda* cenſeatur) hinc ſequetur, *Aquilam* et Haſtam ſimul acceptas, altas eſſe pedes octo. Hujus altitudinis pars minimum duodecima tribuenda eſt *Aquilæ*, cujus profunditas erit *unciarum octo*. Ex profunditate corporis hujus Aquilini, de ejus ceteris dimenſionibus poſſumus conjicere; et ex ijs de ejus *Pondere*. Erit pondus hujuſce *Aquilæ*, ſi ex *Argento* fuerit, librarum circiter 300 *Trojan.* ſi ex *Auro*, 600 *l. Trojan.* At tantæ molis *Auro*, vel etiam *Argento*, Haſtæ ſummæ impoſito, in altum elevando ferendoq; parem, quem tandem inveniemus *Aquiliferum?* Profecto, quod in cauſis antiquitus ſolebat dici perobſcuris, *Non liquet.*

Lipſius (21) hic opponit ex *Floro*, in clade *Variana* [*Signiferum* Aquilam *intra Balthei ſui latebras gerentem, et in cruenta palude delitentem,*]ne ſcil. potirentur ea hoſtes; ex eoq; corpus *Aquilæ* non magnum eſſe judicat. Balthei latebras, quam velit ille maximas, et quidem ejus, qui vel *Garagantuæ* circundaretur, lubentius concederem, quam Aviculam, Paſſerem, vel Rubellionem magnitudine vix ſuperantem (qualem *Lipſius* eam eſſe vult) *Aquilæ Romanæ* vires & munera præſtare; ſed ut *Florus*, in alijs hujus narrationis partibus, turpiſſime falſus eſt; (qua de re videantur *Ryckij* (22) ad *Tacitum* Animadverſiones)

(17) Vide Tab. II. (18) Stewech. Comment. ad lib. III. Vegetij, pag. 271. (19) Ibi. (20) Acta Eruditorum Menſis Maij, MDCXCIII. (21) De Militia *Romana*, lib. IV. (22) Pag. 33.

ita quidem minime audiendus, in ea, qua de *Aquilæ* magnitudine adeo diſſentit, tum a reliquis optimæ notæ Auctoribus, tum ab ipſa rei natura veritateq;.

Ego quidem (ut de *Aquilæ* fabrica, ex ejus uſu, ferrem ſententiam) e Ligno quodam, vel Subere, vel materia ſive Coriacea, ſive Chartacea, vel hujuſmodi aliquo leviden ſi, Lamina ſive Argentea ſive Aurea obducto, cum Alis ejuſdem Laminæ in altum expanſis, & interdum Tonitru ſub *Aquilæ* pedibus, eam fieri conjecto. Talis enim propoſito reſponderet. Aquilæ parvitati immodicæ non parum favent ea, quæ de Sacello ejus, ab Auctoribus nimis obſcura, neque recte ſatis, exhibentur. Aliqui Sacellum, & in eo *Aquilam*, Haſtæ ſuperponi volunt: Sed (ut apertiſſime (23) *Lipſius*) *Cave, ſentias, in Haſtæ ipſa ſimile quidpiam adfuiſſe Templi.* Ad Caſtra id referendum eſt; in quorum principijs Ædicula quædam, ſive Templum erat, in quo, Religionis ergo, *Aquilæ* & Signa ſervabantur, adorabantur: quod ex *Herodiani* lib. iv. probatur. Hoc autem adjicere placet ὑπόμελον, quod a *Lipſio* prætermiſſum eſt, nempe ad Domos etiam privatas id referri poſſe videri. Ita enim (24) *Cicero* de *Catalina* [Aquilam Argenteam, *cui domi tuæ* ſacrarium *ſcelerum tuorum conſtitutum fuit.*] Quod ab alijs *Aquilæ Sacellum*, *Templum*, & *Ædicula* fuit, *Sacrarium* id a *Cicerone* dictum, & quidem in privata Domo poſitum.

Hanc rem conſideranti, nemo eam acu tetigiſſe, mihi magis videbatur, quam *Ant. Auguſtinus* (25), qui ita ſcribit, [*Legiones ſingulæ* Aquilam *ſculptam geſtabant*, *haſtæq; impoſitam*, Auro Argentove incruſtatam.] Quæ quidem illius verba, rem, ut opinatus ſum, veram exprimentia, in Commentarium meum retuli: rectene vero, an ſecus, cedo quemvis arbitrum.

Tabulæ

(23) Commentario ad Lib. II. Annalium *Taciti.* (24) Loco jam citato. (25) Dialog. III. Antiquitatum in *Cappadocia.*

Fig: 1

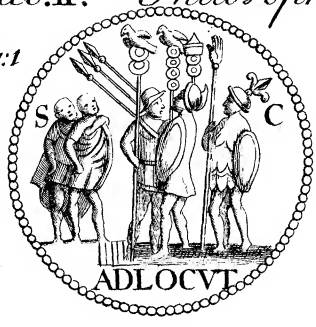

Fig: 2

Fig: 3

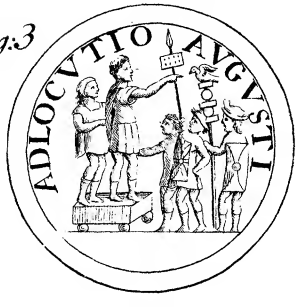

Fig: 4

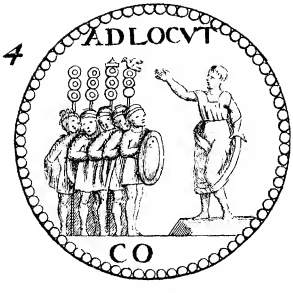

Fig: 5

Fig: 6

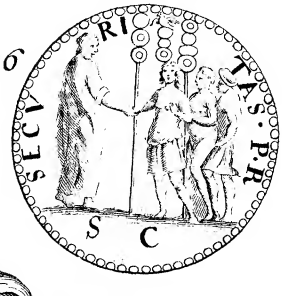

Nummos *hosce*, Romanaru *Magnitudinem* Aquilarum *ostendentes, ære incisos*, *Orbi literato D.D.Q.* THO: DIKE, *de* Tetton, *Armiger*, πόλλων ἀντάξιος ἄλλων.

Mlvr Gucht Sculs

Tabulæ Explicatio.

I. NUmmus *Galbæ*, in altera parte habens ejus Effigiem, cum hac Inſcriptione,

IMP. SER. SVLP. GALBA. CÆS. AVG. TR. POT. *Vide* Tab. II

In altera *Adlocutionem*, quam hic exhibemus.

II. Nummus *Hadriani*, cujus altera facie

HADRIANVS. AVG. COS. III. P. P.

Alterâ hæc *Adlocutio*.

III. Nummus *Gordiani*: cujus altero latere,

IMP. GORDIANVS. PIVS. FELIX. AVG.

altero, quæ hic cernitur, *Adlocutio*.

Reliqui tres Nummi e meis ſunt, ærei, ejuſdem Magnitudinis cum Figuris; nempe

IV. Nummus *C. Cæſaris*; cujus altera pars habet:

C. CAESAR. AVG. GERMANICVS. PON M TR PO.

(i. e. Pontifex Maximus, Tribunitiæ Poteſtatis.)

Altera hanc *Adlocutionem*.

V. Num-

V. Nummus alter *Galbæ*; altera parte habens

SER. GALBA. IMP. CAES. AVG.

altera, *Adlocutionem.*

VI. Nummus *Othonis*, cujus altera facie

IMP. OTHO. CAES. AVG. TR. POT.

altera, SECURITAS. P. R.

Notatu dignum eſt, in omnibus hiſce Nummis *Aquilas* ejuſdem fere altitudinis eſſe, nempe tres ſupra caput Aquiliferi circiter pedes; unde licet conjicere, quod tametſi Haſtæ, quibus ſuperimpoſitæ fuerunt *Aquilæ*, non in Nummis omnibus exprimantur, tamen, cum in Nummis 1, 2, 3, 4, integre ad terram uſq; producantur, ejuſdem alias cum hiſce longitudinis eſſe.